

Undervisningsforløb:

Lokalhistoriske kildepakker – Vesterbro (Skoleliv)

Kildemateriale: Erindring nr. 168 – Edit Hansen, 1995

Uddrag af Edit Hansens pensionisterindring fra 1995. Her fortæller hun om sin barndom på Vesterbro som barn af en enlig mor og om en skolegang på Ny Carlsberg Vejens Skole

Find den samlede erindring her: <https://kbharkiv.dk/permalink/post/18-21070>

Jeg er født d. 15-9-1913 af Gudrun Ohlsen og Vilhelm Thorup, jeg blev født hjemme, det var Lille Frydsvej. Jordemoderen der boede et par opgange fra os fik min mor til at købe en lykkeshilling, som jeg stadig gemmer. Det var lidt barskt, når hun kunne se hvor fattigt der var i hjemmet. Ganske vist kostede fødslen ikke noget.

Jeg blev født da min far var inde som marinesoldat og sejlede med Valkyrien. De sejlede det halve af jorden rundt, hvad jeg har postkort fra, med hilsen til den lille, det var mig. Han kom hjem med tuberkulose og døde. De blev aldrig gift. Hans familie syntes ikke min mor kunne forlange giftermål, når han var så syg. Vi kom ellers godt ud af det med min fars familie og besøgte dem jævnligt op igennem årene. Den gang var det jo en stor skam at få et barn så at sige uden en far. Jeg led jo også i min barndom under det. På min døbsattest står der: "datter af ugift Gudrun Anna Kirstine Ohlsen. Man havde mange navne den gang.

Jeg er født den 15-9-1913 af Gudrun Ohlsen og Vilhelm Thorup. Jeg blev født hjemme, det var Lille Frydsvej. Jordemoderen, der boede et par opgange fra os, fik min mor til at købe en lykkeshilling, som jeg stadig gemmer. Det var lidt barskt, når hun kunne se, hvor fattigt, der var i hjemmet. Ganske vist kostede fødslen ikke noget.

Jeg blev født, da min far var inde som marinesoldat, og sejlede med Valkyrien. De sejlede det halve af jorden rundt, hvad jeg har postkort fra, med hilsen til den lille, - det var mig. Han kom hjem med tuberkulose, og døde.

De blev aldrig gift. Hans familie synes ikke min mor kunne forlange giftermål, når han var så syg.

Vi kom ellers godt ud af det med min fars familie, og besøgte dem jævnligt op igennem årene.

Dengang var det jo en stor skam at få et barn så at sige uden en far. Jeg led jo også i min barndom under det. På min døbsattest står der: "datter af ugift Gudrun Anna Kirstine Ohlsen". Man havde mange navne dengang.

Da jeg var 6 år skulle jeg meldes i skole, efter først at have været inde i Fredericiagade og blive koppevaccineret. Der sad en læge og så fik jeg 3 små snit i armen oppe ved skulderen. Min mor var fattig, men jeg fik altid belønning naar saadan noget overgik mig. Min mor og jeg mødte op paa Carlsbergvejens skole. Det var i august 1920. Vi kom ind i en klasse da vi første gang skulle tale med lærerinden. Jeg var rædselsslagen. De første dage sad vi paa gulvet oppe paa kvisten. Vi var 38 piger. Og i alle årene var vi 36-38 i klassen.

Senere da jeg skulle i anden klasse var den nye Alsgade skole blevet bygget færdig og vores klasse blev flyttet derover. Det var fornemt at komme over i den dejlige nye skole. Der var brusebade

i kælderen hvor vi gik i bad en gang om ugen.

Vi gik om eftermiddagen fra 1-5. Mange af mine skolekammerater boede i Frederiksholm. Det var en lang vej at gå og naar det var mørkt skulle de over markerne uden for skolen og maatte følges i flok. Der lå sommetider fulde mænd og sov. Min første lærerinde paa Carlsbergvejens skole hed Ingeborg Herling. Hun var vicedirectrice og blev senere inspektør paa Enghavevejens skole. Sommetider kom der en herre der hed Svane. Naar han bankede paa for at tale med frk. Herling skulle vi springe op og staa ret ved siden af pulten og i kor sige "god dag Hr. Viceskoleinspektør". Det var en lang mundfuld naar man var 7-8 år, men absolut ikke nogen daarlig lærdom. Dels lærte vi lydighed og dels lærte vi at tale pænt. Vi lærte i det hele taget gennem årene at sige lange sætninger i kor, så vi kom aldrig til at tale med flade a'er. Det var ligesom om vores skole var lidt anderledes end, for eksempel Gasværksvejens skole hvor min fætter og kusine gik.

Da jeg var 6 år, skulle jeg meldes i skole, efter først at have været inde i Fredericiagade og blive koppevaccineret. Der sad en læge, og så fik jeg 3 små snit i armen oppe ved skulderen. Min mor var fattig, men jeg fik altid belønning, når sådan noget overgik mig.

Min mor og jeg mødte op på Ny Carlsberg Vejens Skole. Det var i august 1920. Vi kom ind i en klasse, da vi første gang skulle tale med lærerinden. Jeg var rædselsslagen. De første dage sad vi på gulvet oppe på kvisten. Vi var 38 piger. Og i alle årene var vi 36-38 i klassen.

Senere da jeg skulle i 2. klasse, var den nye Alsgade Skole blevet bygget færdig, og vores klasse blev flyttet derover. Det var fornemt at komme over i den dejlige nye skole. Der var brusebade i kælderen, hvor vi gik i bad én gang om ugen.

Vi gik om eftermiddagen fra 1-5. Mange af mine skolekammerater boede i Frederiksholm. Det var en lang vej at gå, og når det var mørkt, skulle de over markerne udenfor skolen, og måtte følges i flok.

Der lå sommetider fulde mænd og sov. Min første lærerinde på Ny Carlsberg Vejens Skole hed Ingeborg Herling. Hun var vicedirectrice, og blev senere inspektør på Enghavevejens Skole.

Sommetider kom der en herre, der hed Svane. Når han bankede på, for at tale med Frk. Herling skulle vi springe op, og stå ret ved siden af pulten, og i kor sige: "Goddag Hr. Viceskoleinspektør". Det var en lang mundfuld, når man var 7-8 år, men absolut ikke nogen dårlig lærdom. Dels lærte vi lydighed, og dels lærte vi at tale pænt. Vi lærte i det hele taget gennem årene at sige lange sætninger i kor, så vi kom aldrig til at tale med flade a'er. Det var ligesom om vores skole var lidt anderledes end f.eks. Gasværksvejens Skole, hvor min fætter og kusine gik.

Vi havde en lærer i tegning Hr. Spejk. Det var i 6 og 7 klasse. Han kunne godt lide at tage os op ved katederet, saa holdt han om os medens han viste os til rette med tegningerne. Vi skulle engang tegne et hjørne til et lommeterklæde. Det tegnede han for mig, meget flot "jeg har det endnu. Imidlertid stod jeg som i en skruestik hos ham. Naar vi knækkede spidsen paa vores blyant, det var skolens, skulle vi sidde en time efter. En gang rullede min blyant ned fra den rille der var i de gamle skolepulte, hvor der var blækhus i midten og spidsen knækkede.

Jeg skulle saa sidde en time efter, hvad jeg fandt meget uretfærdigt, da det var min sidekammerat der var skyld i det. Det er den eneste gang jeg har siddet over.

Vi havde klasseværelse med vinduer ud til drenge-skolegården. Det var strengt forbudt at gå ned i frikvartieret. Det var ensbetydende med en svedetime.

Fra tidlig tid i skolen gik vi til tandlæge. Det var paa Carlsbergvejens skole.

Jeg tror det var den første skoletandlæge. Jeg var saa utrolig bange for tandlægen og der var aldrig noget i vejen med mine tænder. Indimellem kom en sygeplejerske ned i klassen. Paa kom vi op ved katederet hvor hun stod. Hun havde en blyant og med den skilte hun vores haar for at se om vi havde lus. Et par stykker havde gerne. Paa kom de med paa lægeværelset og fik Sippedilleeddike i håret.

Vi havde en lærer i tegning, Hr. Spejk. Det var i 6. og 7. klasse. Han kunne godt lide at tage os op ved katederet, så holdt han om os, mens han viste os til rette med tegningerne. Vi skulle engang tegne et hjørne til et lommeterklæde. Det tegnede han for mig: "meget flot", jeg har det endnu. Imens stod jeg som i en skruestik hos ham. Når vi knækkede spidsen på vores blyant - "det var skolens", skulle vi sidde en time efter. Engang rullede min blyant ned fra den rille, der var i de gamle skolepulte, hvor der var blækhus i midten, og spidsen knækkede.

Jeg skulle så sidde en time efter, hvad jeg fandt meget uretfærdigt, da det var min sidekammerat, der var skyld i det. Det er den eneste gang, jeg har siddet over. Vi havde klasseværelse med vinduer ud til drenge-skolegården. Det var strengt forbud at se ned i frikvartieret. Det var ensbetydende med en svedetime.

(13)

Fra tidlig tid i skolen gik vi til tandlæge. Det var på Ny Carlsberg Vejens Skole. Jeg tror det var den første skoletandlæge. Jeg var så utrolig bange for tandlægen, og der var aldrig noget i vejen med mine tænder. Indimellem kom en sygeplejerske ned i klassen. Så kom vi op ved katederet, hvor hun stod. Hun havde en blyant og med den skilte hun vores hår, for at se om vi havde lus. Et par stykker havde gerne, så kom de med på lægeværelset, og fik Sippedilleeddike i håret.

(14)